

TILLÆG TIL MILJØGODKENDELSE OM
JULEMARKED
SAMT AFGØRELSE OM IKKE VVM-PLIGT

Tivoli Friheden

4. marts 2016

Tillæg til miljøgodkendelse af listevirksomhed

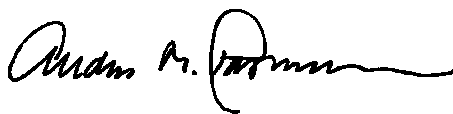
i henhold til kap. 5 i lovbekendtgørelse nr. 1317 af 19. november 2015 om miljøbeskyttelse.

Afgørelse om ikke-VVM-pligt

i henhold til bekendtgørelse nr. 1184 af 6. november 2014 om vurdering af visse offentlige og private anlægs virkning på miljøet (VVM) i medfør af lov om planlægning.

Tillægsgodkendelsen omfatter: Julemarked

Godkendt:

Anders Maltha Rasmussen
Afdelingschef

Anne Haarmark
Sagsbehandler

Annonceres den 4. marts 2016
Klagefristen udløber den 1. april 2016
Søgsmålsfristen udløber den 5. september 2016

Virksomhedens navn:	Tivoli Friheden A/S
Virksomhedens adresse:	Skovbrynet 5, 8000 Aarhus C
Virksomhedens art, listebetegnelse:	J204, Forlystelsespark
CVR nr.:	12503997
P-nummer:	1003365943
Tlf.nr.:	86 147 300
Matr. nr.:	229d, Marselisborg, Aarhus Jorder
Virksomheden ejes og drives af:	Tivoli Friheden A/S
Bygninger og grund ejes af:	Tivoli Friheden A/S
Kontaktperson på virksomheden:	Adm. Direktør Henrik Ragborg Olesen Mobil: 2999 0760 henrik@friheden.dk

Indholdsfortegnelse

1. Resume	5
2. Miljøgodkendelse.....	6
3. Vilkår for miljøgodkendelsen	7
3.1. Generelt	7
3.2. Indretning og drift	7
3.3. Øvrige forhold	7
4. Afgørelse om ikke VVM-pligt.....	10
5. Vurderinger	11
5.1. Miljøteknisk vurdering	11
5.2. Hovedhensyn ved meddelelse af godkendelsen.....	13
5.3. Udtalelse fra andre	13
6. Klagevejledning	14
6.1. Klage over afgørelsen.....	14
6.2. Søgsmål	15
6.3. Offentlighed	15
7. Bilag	17
7.1. Liste over sagens akter	17
7.2. Bilag med angivelse af støjgrænser.....	19
7.3. Ansøgning om miljøgodkendelse.....	20
7.4. Lovgrundlag mm.	24

1. Resume

Tivoli Friheden har ansøgt om at få mulighed for at afholde julemarked i 24 dage i november og december måned. Åbningstiden vil være mellem kl. 12.00 – 21.00. Aktiviteterne i julemarkedet vil hovedsagligt være juleudsmykning og salgsboder og Julemandens gang rundt i parken samt drift med udvalgte kørende forlystelser. Tivoli Friheden vil gerne imødekomme ønsker fra børnefamilier om at kunne tilbyde et julemarked i Aarhus svarende til hovedstadens Tivoli med lys og julehygge.

De beskrevne aktiviteter vedrørende julemarkedet hører efter Aarhus Kommunes opfattelse ind under begrebet forlystelsespark og er dermed i overensstemmelse med kommunens lokalplan 834.

Med denne tillægsgodkendelse imødekommes det ansøgte.

Der kan holdes juleåbent i op til 24 dage fra første november og til og med december. De kørende forlystelser kan være i drift fra kl. 12.00 – 21.00.

Tivoli Friheden har tidligere ansøgt om godkendelse til afholdelse af julemarked med lignende aktiviteter. Denne blev meddelt den 3. juli 2001, men godkendelsen bortfaldt idet den ikke blev udnyttet inden 2 år fra meddelelsesdatoen. Godkendelsen blev påklaget, men stadfæstet af Miljøstyrelsen uden ændringer den 14. februar 2002.

Godkendelsen er givet på vilkår af, at tidligere meddelte støjgrænser, der svarer til Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser for boligområder, er overholdt. Tivoli Friheden har ved beregninger vist, at de udvalgte kørende forlystelser ikke vil give anledning til overskridelse af støjgrænserne. Der er således ikke tale om lempelse af støjkrav i forbindelse med julemarkedet, idet det vurderes, at alle støjkrav kan overholdes.

Der er foretaget en VVM-screening på julemarkedet. Det er vurderet, at julemarkedet ikke kræver en VVM-tilladelse.

Tivoli Friheden har i dag godkendelse til maksimalt 124 åbningsdage i perioden fra 1. april til 30. september, samt uge 42. Et lukket arrangement regnes også som en åbningsdag, hvis der er kørende forlystelser. Med denne tillægsgodkendelse gives tilladelse til et julemarked over 24 dage. Disse julemarkedsdage kan kun disponeres inden for november og december måned - og kan således ikke flyttes til f.eks. sommerhalvårets forlystelsessæson.

Aarhus Kommune vurderer, at julemarkedet kan drives uden væsentlige støjgener for omgivelserne, når driften sker i overensstemmelse med vilkår fastsat i miljøgodkendelsen.

2. Miljøgodkendelse

På grundlag af oplysningerne i bilag 7.3, ansøgning om julemarked, meddeles hermed godkendelse efter de nedenfor beskrevne vilkår.

Godkendelsen gives i henhold til miljøbeskyttelsesloven kapitel 5, og omfatter kun de miljømæssige forhold, der reguleres af denne lov. Godkendelsen gives som et tillæg til virksomhedens miljøgodkendelse af 22. april 1996 med senere tillæg, og gives under forudsætning af, at såvel nedenstående vilkår som vilkår i den førnævnte godkendelse, samt påbud overholdes.

Hvis indretning eller drift ønskes ændret i forhold til det godkendte, skal dette i god tid forinden meddeles godkendelses- og tilsynsmyndigheden. Godkendelsesmyndigheden tager stilling til, om ændringen er godkendelsespligtig.

Tilsynsmyndighed

Aarhus Kommune er tilsynsmyndighed for virksomheden.
Tilsynet udføres af Center for Miljø og Energi.

Øvrige miljøgodkendelser

Ud over denne godkendelse gælder følgende godkendelser:

22/04/1996 Forlystelsespark, ændret ved Miljøstyrelsens afgørelse af 25. marts 1997.

29/03/2001 Påbud om ændring af støjvilkår.

16/01/2009 Tillæg til miljøgodkendelse til fleksibel sæsonåbning

16/02/2010 Tillæg til miljøgodkendelse til permanent drift i skolernes efterårsferie

13/04/2011 Tillæg til miljøgodkendelse om ændring af vilkår for afholdelse af musikarrangementer i Tivoli Friheden

13/05/2015 Tillæg til miljøgodkendelse om åbnings- og driftstid

3. Vilkår for miljøgodkendelsen

3.1. Generelt

- 3.1.1. Et eksemplar af godkendelsen skal til enhver tid være tilgængeligt på virksomheden. Driftspersonalet skal være orienteret om godkendelsens indhold.
- 3.1.2. Virksomheden skal indrettes og drives som beskrevet i ansøgningen, bortset fra de ændringer der fremgår af nedenstående vilkår.
- 3.1.3. Godkendelsen bortfalder, hvis julemarkedet ikke er startet første gang inden 2 år fra godkendelsens dato.

3.2. Indretning og drift

Driftstid og åbningstid

- 3.2.1. Julemarkedet skal afholdes over maksimalt 24 dage, som kun kan fordeles over perioden fra første november til og med udgangen af december.
- 3.2.2. Parkens åbningstid skal være i tidsrummet kl. 12.00 – 21.00
- 3.2.3. Uanset ovenstående vilkår skal driftstiden for kørende forlystelser placeres i tidsrummet kl. 12.00 – 21.00

3.3. Øvrige forhold

Støj

- 3.3.1. Julemarkedet må ikke give anledning til et støjbidrag, der overstiger Miljøstyrelsens vejledende grænser for støj i boligområder for åben og lav bebyggelse, som beskrevet i vilkår D2 (støjgrænser udenfor driftstiden) i hovedgodkendelsen af 22. april 1996. Disse er gengivet i bilag 7.2 til denne afgørelse.

Kontrol af støj

- 3.3.2. Virksomheden skal registrere den faktuelle driftstid for de kørende forlystelser til dokumentation af, at grundlaget for de opstillede beregninger i ansøgningsmaterialet er overholdt på de pågældende åbningsdage.
- 3.3.3. Tilsynsmyndigheden kan desuden bestemme, at virksomheden ved støjmåling skal dokumentere, at støjgrænserne er overholdt.

Dokumentationen skal senest 2 uger efter, at kravet er fremsat, tilsendes tilsynsmyndigheden sammen med oplysninger om driftsforholdene under målingen. Dokumentation skal fremsendes digitalt.

Krav til støjmåling

- 3.3.4. Virksomhedens støj skal dokumenteres ved måling eller beregning efter gældende vejledninger fra Miljøstyrelsen, p.t. nr. 6/1984, Måling af ekstern støj og nr. 5/1993, beregning af ekstern støj fra virksomheder.

Støjmåling skal foretages, når virksomheden er i fuld drift eller efter anden aftale med tilsynsmyndigheden.

Dokumentationen skal udføres af et målefirma, som er akkrediteret af DANAK eller godkendt af Miljøstyrelsen til "Miljømålinger ekstern støj".

Støjdokumentationen skal gentages, når tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Udgifterne hertil afholdes af virksomheden.

Definition på overholdte støjgrænser

- 3.3.5. Grænseværdier for støj anses for overholdt, hvis målte eller beregnede værdier fratrukket ubestemtheden er mindre end eller lig med grænseværdien. Målingernes og beregningernes samlede ubestemthed fastsættes i overensstemmelse med Miljøstyrelsens vejledninger. Ubestemtheden må ikke være over 3 dB(A).

Driftsjournal

- 3.3.6. Der skal føres driftsjournal over driftstimer per dag på forlystelser i drift jf. vilkår 3.3.2.

3.3.7. Dokumentation fra 3.3.2. skal forevises tilsynsmyndigheden på forlangende og kunne fremsendes digitalt.

Indberetning

3.3.8. Antal åbningsdage og -datoer for julemarkedet skal indberettes til tilsynsmyndigheden inden den 1. november hvert år.

4. Afgørelse om ikke VVM-pligt

Tivoli Friheden er en eksisterende virksomhed, der efter sin etablering er blevet omfattet af punkt 13d *Turisme og fritid – Forlystelsesparker o.l.* i bilag 2 i bekendtgørelse nr. 1184 af 6. november 2014 om vurdering af visse offentlige og private anlægs virkning på miljøet (VVM) i medfør af lov om planlægning.

Udvidelser og ændringer af Tivoli Friheden, eksempelvis opstilling af nye forlystelser eller ændret driftstid, kan således være omfattet af VVM-bekendtgørelsens bilag 2, pkt. 14 *Ændringer eller udvidelser af anlæg i bilag 1 eller 2, som allerede er godkendt, er udført eller er ved at blive udført, når de kan være til skade for miljøet.*

Konkrete projekter, som kan være til skade for miljøet, vil således skulle screenes i henhold til bekendtgørelsen. For ændring af en eksisterende virksomhed vil det som udgangspunkt være sådan, at projekter, der er i overensstemmelse med en eksisterende lokalplan og kan overholde vilkår i en gældende miljøgodkendelse, ikke vil være til skade for miljøet.

Der er foretaget en VVM-screening i forhold til afholdelse af julemarked som viser, at ændringen ikke kan antages at få væsentlig indvirkning på det omgivende miljø.

På dette grundlag vurderer Aarhus Kommune, at der ikke er behov for udarbejdelse af kommuneplanretningslinjer med tilhørende VVM-redegørelse i henhold til bekendtgørelsen.

5. Vurderinger

5.1. Miljøteknisk vurdering

Ekstra åbningsdage

Tivoli Friheden har søgt om godkendelse til at afholde julemarked. Parken har i dag godkendelse til en sæson der strækker sig fra påske til og med skolernes efterårsferie med maksimalt 124 åbningsdage i denne periode. Parken og de kørende forlystelser kan være i drift mellem kl. 10.00 – 22.00, dog med en reel driftstid på maksimalt 11 timer. I op til 30 dage i højsæsonen i juli lukkes der kl. 23.

Godkendelse til julemarkedet er et tillæg på maksimalt 24 dage, som kun kan udnyttes inden for perioden 1. november til og med udgangen af december. Der kan således ikke overføres åbningsdage til f. eks. forlystelsessæsonen i sommerhalvåret.

Julemarkedets åbningstid er tillige afpasset til årstiden med drift fra kl. 12.00 – 21.00. Som et match til Tivolis julemarked i København, vil julemarkedet i Aarhus være baseret på børnevenlige forlystelser, lysudsmykning og markedsboder. Derfor er åbningstiden afpasset til aktiviteterne og publikum.

Støj

Det oplyses, at der ønskes underholdning med julemusik, men ingen koncerter og at hele julemarkedet i sin opbygning er målrettet til børnefamilier. Der vil være lav julemusik rundt om i parken fra de små højtalersystemer. Derudover vil der være udendørs optræden fra Pjerrots lille scene, mens hovedparten af underholdningen vil blive afholdt indendørs i Hermans, hvor der er varmt. Der vil også være juleboder med salg af blandt andet gløgg, æbleskiver og brændte mandler. Samlet set vurderes det, at støjbidrag fra disse aktiviteter vil være minimale og ikke har indflydelse på overholdelse af støjgrænserne i omgivelserne.

Det forventes også, at der ved de omgivende beboelser ikke er samme ophold udendørs i haverne i november og december, som der er i sommermånederne. Eventuelle driftsgener med støj vurderes derfor at være begrænsede.

De beskrevne aktiviteter for julemarkedet er sammenlignelig med tidligere godkendte julemarked af 3. juli 2001. Godkendelsen af 3. juli 2001 blev påklaget, men stadfæstet uden ændringer af Miljøstyrelsen den 14. februar 2002. Imidlertid blev denne godkendelse ikke udnyttet inden for 2 år og bortfaldt derfor.

Under julemarkedet vil en udvalgt del af parkens forlystelser være i drift. Desuden vil en udvalgt del af parkens forlystelser være i drift. Tivoli Friheden har på forhånd valgt, at forlystelserne *Cobraen*, *Orkanens Øje* og *Brand Alarm* ikke er en del af julemarkedet. Der er beregnet støjbidrag for en reduceret driftstid for de resterende forlystelser som ses i bilag 7.3 og det fremgår heraf, at Miljøstyrelsens vejledende støjkrav kan overholdes i målepunkterne på Skovbrynet.

På det foreliggende grundlag vurderes julemarkedet at kunne omfattes af de for Tivoli Friheden fastsatte støjgrænser, som er gældende uden for sommerhalvårets forlystelsessæson. Disse støjgrænser er indeholdt i Miljøgodkendelse af 22. april 1996 vilkår D2, og svarer til Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser i boligområder. De aktuelle støjgrænser fremgår af bilag 7.2.

For at kunne sikre, at den faktuelle støjpåvirkning af naboområdet ikke overskrider Miljøstyrelsens krav, stilles der vilkår om støjmåling på forlangende. Desuden skal der registreres driftstid på forlystelserne således, at det kan kontrolleres, om grundlaget for støjberegningerne er overholdt.

Som en umiddelbar dokumentation for overholdelse af støjgrænserne, er der medtaget vilkår om, at Tivoli friheden noterer driftstiden på de forlystelser, der er i drift på julemarkedet.

5.1.1. Natura 2000 områder og bilag IV-arter

Virksomheden ligger i en afstand af mere end 2,6 km fra nærmeste Natura 2000 område (Brabrand Sø) og mere end 1,2 km fra nærmeste lokalitet med bilag IV-arter (stor vandsalamander). Natura 2000 områder er særlige bevaringsværdige naturområder, og bilag IV-arter er sjældne dyr og planter, hvis levesteder skal beskyttes i henhold til bilag IV i Habitatdirektivet fra 1992 (Rådets direktiv 92/43/EØF om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter med senere ændringer).

Virksomheden vurderes ikke at kunne medføre påvirkning af Natura 2000 områder eller kendte habitater for bilag IV-arter. Denne vurdering tager udgangspunkt i virksomhedens afstand til det nærmeste NATURA 2000 område og til kendte lokaliteter med bilag IV-arter.

Det er således Center for Miljø og Energis vurdering, at det ansøgte julemarked ikke kræver udarbejdelse af en egentlig konsekvensvurdering for bilag IV-arter eller NATURA 2000 områderne.

5.1.2. Bedste tilgængelige teknik

Virksomheden er i henhold til Miljøstyrelsens Orientering nr. 2/2006 om referencer til BAT-vurdering ved miljøgodkendelser underlagt en løbende opdatering for at anvende bedste tilgængelige teknik, hvis der i Miljøstyrelsens referencer til rene teknologivurderinger foreligger oplysninger om BAT for den pågældende virksomhedstype.

For virksomheden har det den betydning, at der på støjområdet altid skal anvendes bedste tilgængelige teknik i forhold til støjbegrænsning for omgivelserne.

5.1.3. Begrundelse for fastsættelse af vilkår

Fastsættelse af støjgrænser i nærværende miljøgodkendelse sker på grundlag af dels de generelle retningslinjer, der fremgår af Miljøstyrelsens vejledninger og den dokumentation der foreligger i ansøgningsmaterialet.

5.2. Hovedhensyn ved meddelelse af godkendelsen

Aarhus Kommune vurderer, at virksomheden har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik.

Det vurderes samlet set, at julemarkedet kan afholdes uden væsentlig gene for omgivelserne, når Miljøstyrelsens vejledende grænser for støj kan overholdes.

Aarhus Kommune vurderer endvidere, at julemarkedet kan drives på stedet i overensstemmelse med planlægningen for området, at Miljøstyrelsens vejledende grænseværdier for støj - der er anvendt som vilkår i godkendelsen - vurderes at kunne overholdes, samt at til- og frakørsel til virksomheden vurderes at kunne ske uden væsentlige miljømæssige gener for de omkringboende.

5.3. Udtalelse fra andre

Naboerne i området omkring Tivoli Friheden er hørt i henhold til tidligere praksis med at informere naboerne. Der er i alt udsendt orienteringsmails til 87 naboer, hvoraf en repræsentant for Grundejerforeningen Marselis har svaret.

I svaret udtrykkes generel utilfredshed med Tivoli Frihedens udvidelser af aktiviteter og åbningstider. Desuden beskrives områdets parkeringsproblemer gennem året og forventninger til brug af for meget lys ved julemarkedet.

Nabobesvarelsen er indgået i kommunens vurdering af sagen. Det skal i den forbindelse bemærkes, at der ikke er tale om en udvidelse af åbningsdage på særlige vilkår, da rammen på 124 åbningsdage på særlige vilkår stadig er gældende. Vilkårene i nærværende godkendelse af julemarkedet er bl.a., at Miljøstyrelsens vejledende grænser for støj overholdes. Med hensyn til parkeringsproblemer, så arbejder Aarhus Kommune på en ny parkeringsplan for området omkring Tivoli Friheden, men dette er uden for denne godkendelses rammer.

6. Klagevejledning

6.1. Klage over afgørelsen

Klage over afgørelse om miljøgodkendelse efter miljøbeskyttelsesloven

Afgørelsen kan påklages til Natur- og Miljøklagenævnet af:

- Ansøger
- Enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald
- Sundhedsstyrelsen
- Landsdækkende foreninger og organisationer i det omfang, de har klageret over den konkrete afgørelse, jf. miljøbeskyttelseslovens §§ 99 og 100
- Lokale foreninger og organisationer, der har beskyttelse af natur og miljø eller rekreative interesser som formål, og som har meddelt, at de ønsker underretning om afgørelsen.

Klage over afgørelse om ikke VVM-pligt efter planloven

Afgørelse om, at virksomheden kan miljøgodkendes uden udarbejdelse af et kommuneplantillæg med tilhørende VVM-redegørelse, kan for så vidt angår retlige spørgsmål påklages til Natur- og Miljøklagenævnet af:

- Enhver med retlig interesse i sagens udfald
- Landsdækkende foreninger og organisationer, der som hovedformål har beskyttelse af natur og miljø eller varetagelsen af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen
- Miljøministeren

Hvordan klager man

En klage over afgørelse efter miljøbeskyttelsesloven skal indgives gennem Klageportalen til Aarhus Kommune, Center for Miljø og Energi, Grøndalsvej 1C, 8260 Viby J, som videresender klagen til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagefristen er anført på side 2.

Du logger på Klageportalen via www.nmkn.dk, borger.dk eller virk.dk, typisk ved hjælp af NEM-ID.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Center for Miljø og Energi i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på kr. 500. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Natur- og Miljøklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Aarhus Kommune, Center for Miljø og Energi, Grøndalsvej 1C, 8260 Viby J, email: miljoeogenergi@aarhus.dk. Vi videresender herefter anmodningen til Natur- og Miljøklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Du kan læse mere om gebyrordningen og klage på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside www.nmkn.dk/klage

Betingelser, mens en klage behandles

Afgørelsen vil kunne udnyttes i den tid, Natur- og Miljøklagenævnet behandler en klage, med mindre Nævnet bestemmer andet. Forudsætningen for det er, at de vilkår der er stillet i afgørelsen overholdes. Dette indebærer dog ingen begrænsning for Nævnets adgang til at ændre eller ophæve afgørelsen.

6.2. Søgsmål

En eventuel retssag i forhold til afgørelsen skal anlægges ved domstolene inden 6 måneder fra offentliggørelsen.

Søgsmålsfristen er anført på side 2.

6.3. Offentlighed

Godkendelsen annonceres på Aarhus Kommunes hjemmeside. Annonceringsdato er anført på side 2.

Følgende er samtidig underrettet om godkendelsen:

Sundhedsstyrelsen
Danmarks Naturfredningsforening

sst@sst.dk
dn@dn.dk

Danmarks Naturfredningsforening, lokalkomité
Friluftsrådet, kommunerepræsentant
Naturstyrelsen
Anders Kau Petersen, Birketinget 10, 8000 Aarhus C,
pbv. Grundejerforeningen Marselis

aarhus@dn.dk

aarhus@friluftsradet.dk

nst@nst.dk

anderskau@gmail.com

7. Bilag

7.1. Liste over sagens akter

E-doc sagsnr.	Bilags nr.	Titel	Dato
15/009503	4	Ansøgning om tilladelse til gennemførelse af Julemarked, Tivoli Friheden, Skovbrynet 5, 8000 Aarhus C Afsender: henrik@friheden.dk Henrik Ragborg Olesen, Tivoli Friheden	2.2.2015
15/009503	5	Kvitteringsskrivelse til Tivoli Friheden - Ansøgninger om tilladelse til julemarked og forskydning af åbningstid, Tivoli Friheden, Skovbrynet 5, 8000 Aarhus C Modtager: henrik@friheden.dk Henrik Ragborg Olesen, Tivoli Friheden	5.2.2015
15/009503	10	VVM-screeningsskemaer, bilag 5, Tivoli Friheden, Skovbrynet 5, 8000 Aarhus C Afsender: henrik@friheden.dk Henrik Ragborg Olesen, Tivoli Friheden	9.4.2015
15/009503	18	Ansøgning om tilladelse til Julemarked, Tivoli Friheden, Skovbrynet 5, 8000 Aarhus C Afsender: henrik@friheden.dk Henrik Ragborg Olesen, Tivoli Friheden	14.8.2015
15/009503	19	Tillæg til ansøgning om tilladelse til Julemarked, Tivoli Friheden, Skovbrynet 5, 8000 Aarhus C Afsender: henrik@friheden.dk Henrik Ragborg Olesen, Tivoli Friheden	14.8.2015
15/009503	20	Ansøgning om tilladelse til Julemarked og støjkortlægning, Tivoli Friheden, Skovbrynet 5, 8000 Aarhus C Afsender: henrik@friheden.dk Henrik Ragborg Olesen, Tivoli Friheden	22.9.2015
15/009503	21	Beregning af ekstern støjbelastning uden Cobra og Orkanens Øje, Tivoli Friheden, Skovbrynet 5, 8000 Aarhus C Afsender: henrik@friheden.dk Henrik Ragborg Olesen, Tivoli Friheden	22.9.2015
15/009503	22	..., samt ansøgning om julemarked..., Tivoli Friheden, Skovbrynet 5, 8000 Aarhus C Afsender: henrik@friheden.dk Henrik Ragborg Olesen, Tivoli Friheden	9.9.2015
15/009503	23	Telefonnotat onsdag den 4. november 2015 vedr. yderligere oplysninger i forbindelse med ansøgning om Julemarked, Tivoli Friheden, Skovbrynet 5, 8000 Aarhus C Notat på sagen	4.11.2015
15/009503	25	Beregning af støjbelastning i forbindelse med ansøgning om julemarked, Tivoli Friheden, Skovbrynet 5, 8000 Aarhus C Afsender: henrik@friheden.dk Henrik Ragborg Olesen, Tivoli Friheden	12.11.2015
15/009503	27	Brev til Tivoli Frihedens naboer, orientering i forbindelse med ansøgning om åbningstider, Tivoli Friheden, Skovbrynet 5, 8000 Aarhus C Rundsendt til 87 naboer til Tivoli Friheden	21.12.2015
15/009503	28	Revideret beskrivelse og ansøgning vedr. Julemarked, Tivoli Friheden, Skovbrynet 5, 8000 Aarhus C Afsender: henrik@friheden.dk Henrik Ragborg Olesen, Tivoli Friheden	17.12.2015
15/009503	29	Tillæg til Miljøgodkendelse i udkast, Julemarked, Tivoli Friheden, Skovbrynet 5, 8000 Aarhus C Modtager: henrik@friheden.dk Henrik Ragborg Olesen, Tivoli Friheden	18.12.2015
15/009503	32	Kommentarer til udkast til Tillæg til Miljøgodkendelse, Tivoli Friheden, Skovbrynet 5, 8000 Aarhus C Afsender: henrik@friheden.dk Henrik Ragborg Olesen, Tivoli Friheden	18.12.2015
15/009503	33	Anmodning om aktindsigt i bortfaldet miljøgodkendelse om julemarked, Tivoli Friheden, Skovbrynet 5, 8000 Aarhus C Afsender: Henrik Haugstrup, Holtevej 15, 8000 Aarhus C	8.1.2016
15/009503	34	Anmodning om hurtigt svar vedrørende Tivoli Friheden, Tivoli Friheden, Skovbrynet 5, 8000 Aarhus C Afsender: Henrik Haugstrup, Holtevej 15, 8000 Aarhus C	9.1.2016
15/009503	35	Imødekomme af aktindsigt, Tivoli Friheden, Skovbrynet 5, 8000 Aarhus C Modtager: Henrik Haugstrup, Holtevej 15, 8000 Aarhus C	11.1.2016

15/009503	36	Svar på Tivoli Frihedens ansøgning om afholdelse af julemarked, Tivoli Friheden, Skovbrynet 5, 8000 Aarhus C Afsender: Anders Kau Petersen, Birketinget 10, 8000 Aarhus C	17.1.2016
15/009503	38	Kvittering og svar på henvendelse fra Grundejerforeningen Marselis, Tivoli Friheden, Skovbrynet 5, 8000 Aarhus C Modtager: Anders Kau Petersen, Birketinget 10, 8000 Aarhus C	29.1.2016
15/009503	39	Videresendelse af klage over parkerings- og trafikforhold omkring Tivoli Friheden, Tivoli Friheden, Skovbrynet 5, 8000 Aarhus C Modtager: MTM-Byensanvendelse	29.1.2016
15/009503	40	Kvittering på klage over parkerings- og trafikforhold omkring Tivoli Friheden, Tivoli Friheden, Skovbrynet 5, 8000 Aarhus C Afsender: MTM-Byensanvendelse	29.1.2016
15/009503	41	Erindringsmeddelelse på videresendelse af klage over parkerings- og trafikforhold omkring Tivoli Friheden, Tivoli Friheden, Skovbrynet 5, 8000 Aarhus C Modtager: MTM-Byensanvendelse	15.2.2016
15/009503	43	Parkering i området omkring Tangkrogen, Mindeparken, Stadion og Tivoli Friheden, Tivoli Friheden, Skovbrynet 5, 8000 Aarhus C Afsender: MTM-Byensanvendelse	26.2.2016

7.2. Bilag med angivelse af støjgrænser

Uddrag af *Miljøgodkendelse af 22. april 1996* Vilkår D2 side 4 og 5:

D2 Udenfor driftstiden

Ifølge Miljøstyrelsens vejledning og kommuneplanen må Tivoli Friheden ikke give anledning til et støjniveau, der i de nærliggende områder med åben og lav bolig overstiger følgende grænseværdier.

Dag	Kl.	dB(A)
Mandag – fredag	07 – 18	45
Lørdag	07 – 14	45
Lørdag	14 – 18	40
Søn- og helligdage	07 – 18	40
Alle dage	18 – 22	40
Alle dage	22 – 07	35
Spidsværdi	22 – 07	50

7.3. Ansøgning om miljøgodkendelse

Første ansøgning indsendt 2. februar 2015. Herunder revideret ansøgning modtaget 17. december 2015

Jul i Friheden

Revideret beskrivelse af indhold og aktivitet i forbindelse med ansøgning om tilladelse til at gennemføre "Jul i Friheden" fra sæson 2016.

Jul i Friheden etableres med henblik på at skabe en ny type Jule-oplevelse i Aarhus målrettet mod familier med børn.

Forbillederne for projektet er de julearrangementer som forlystelsesparkerne Liseberg i Gøteborg og Tivoli i København driver. En anden parallel er de julemarkeder som afvikles i centrum af Hamburg i Nordtyskland.

De bærende elementer i "Jul i Friheden" vil være:

- Udsmykning, lys og dekoration
- Juleunderholdning & Juleevents
- Drift af kørende forlystelser
- Drift af salgsboder, kiosker og restauranter
- Drift af spilleboder

Udsmykning, lys og dekoration

Parken vil være præget af juletræer, halmballer, hjerter, julekugler, guilanter, gran, sne og LYS – masser af stemningsfuld julebelysning med helt unikke highlights som tryllebinder og betager publikum.

Der vil blive etableret bål-fade, fakler og lignende som giver hyggelig og intim stemning og varme til publikum på kolde dage.

Juleunderholdning og events

Julemanden er selvfølgelig en gennemgående figur som man ville kunne opleve i forskellige sammenhænge rundt omkring i parken. Også Frihedens maskotter og Pjerrot vil underholde, og ligeledes vil vi søge samarbejde med de store mediehuse (ex. DR og TV2) for at kunne præsentere aktuelt jule-content, live. Optræden vil foregå fra Pjerrots have (lille scene med ca. 200 siddepladser på bænke) og eventuelt på andre scener. En del af underholdnings-aktiviteterne vil blive afviklet inden døre på Hermans (hvor der jo er varmt og hyggeligt), men udfordringen er, at Hermans allerede er godt booket op med forskellige julefrokoster og andre arrangementer i julemånederne.

Julemusik rundt omkring i parken fra små højtaler-systemer vil forekomme – præcist som det allerede sker i dag.

Der bliver ikke tale om store musik- og koncert-arrangementer i stil med Fed Fredag el.lign.

Drift af kørende forlystelser

I princippet drømmer vi om at samtlige forlystelser (som jo i en årrække ikke har givet anledning til nabo-klager) er i drift i forbindelse med "Jul i Friheden".

Vi ved dog med sikkerhed at en andel af forlystelserne vil have store problemer så snart der er regn/frost og deraf følgende risiko for sjaap/is på skinne-legemer og trækjul m.m.

På baggrund af ovenstående søger vi om tilladelse at køre med samtlige undtagelser dog undtaget Cobra'en, Orkanens Øje og Brandalarm. Som det fremgår af separat fremsendt notat vedr. støj fra de kørende forlystelser, så vil støj-emmissionen fra de forlystelser som vil være i drift, ligge på max 40 Db(a).

Drift af salgsboder, kiosker og restauranter

Dels påtænkes det at drive et udsnit af de boder, kiosker og restauranter som allerede findes i parken. Og ligeledes er det planen, at etablere særlige juleboder med salg af kaffe, gløgg, kager, æbleskiver, vafler, crepes, brændte mandler, marmelade, karamelliserede æbler, pølser, julepynt, gaveartikler og julegaver m.m..

Drift af spilleboder

Drift af de allerede eksisterende spilleboder – evt. med et særligt islæt af jul 😊

Åbningsdage:

I opstartsåret (2016) planlægges 20 åbningsdage (weekends i ugerne 45-51 samt dagene mellem jul og nytår)

For at sikre et vist råderum til fremtidig planlægning som jo vil tage udgangspunkt i erfaringerne fra 2016, søges om tilladelse til holde åbent i op til **24 dage i månederne nov/dec.**

Daglig åbningstid:

I opstartsåret (2016) planlægges daglig åbningstid (parken) Kl. 13.00 – 21.00 og de kørende forlystelser planlægges i drift 13.00 -20.00.

For at sikre et vist råderum til fremtidig planlægning som jo vil tage udgangspunkt i erfaringerne fra 2016, søges om tilladelse til daglig **åbningstid fra kl. 12.00 – 21.00 (parken) og forlystelserne kl. 12.00 – 21.00.**

7.3.1. Yderligere oplysninger inkl. beregningsnotat indsendt 12. november 2015.

Til sagsbehandler Anne Haarmark,

Som aftalt har vi arbejdet på at beslutte hvilke forlystelser vi ikke behøver at åbne til Julemarkedet. Det drejer sig om Cobra'en, Orkanens øje og Brandalarm.

Baseret på vores viden om driftstiderne for de kørende forlystelser i Halloween, som er betydeligt lavere end om sommeren, så har vi reduceret driftstiden typisk fra 40% til 30%.

Grundet indretningen af regnemodellen har vi ikke haft mulighed for i vedlagte simulering, at reducere på Skytower. Men Skytower vil også opleve lavere udnyttelsesgrad end om sommeren, og derved er der indbygget en "buffer" der betyder, at vi vil holde os pænt på den lave side af 40 dba.

Vi håber at du med ovennævnte kan iværksætte det videre arbejde frem mod en tilladelse til at gennemføre julemarkedet, som vi som bekendt meget snart skal i gang med at udvikle for at kunne lancerere til julen 2016.

Vi håber på en positiv behandling af vores ansøgning.

Med venlig hilsen / Best Regards
TIVOLI FRIHEDEN A/S

Henrik Ragborg Olesen
Adm. direktør / CEO

Beregning af den eksterne støjbelastning for julemarked på baggrund af data fra Tivoli Friheden 2015
 ("Miljømåling – ekstern støj, Dokumentation af ekstern støj fra Tivoli Friheden 2015", DANAK 100/1931, af 31. marts 2015)

Støjkilde	Sædvanlig udnyttelsesgrad [%]	Julemarked udnyttelsesgrad [%]	Beregningspunkt 1, LAeq/dB			Beregningspunkt 2, LAeq/dB		
			Ukorrigeret	Korrigeret for driftstid forår 2015	Korrigeret for driftstid julemarked	Ukorrigeret	Korrigeret for driftstid forår 2015	Korrigeret for driftstid julemarked
001 Den Røde Baron	40	30	26,7	22,7	21,4	34,9	31,0	29,7
003 Rally	40	30	22,2	18,2	16,9	39,8	35,8	34,6
004 Den Blå Ballon	40	30	21,5	17,5	16,2	39,0	35,1	33,8
005 Kænguru	40	30	26,0	22,0	20,7	20,8	16,9	15,6
006 Friheds Karrusellen	40	30	6,8	2,9	1,6	26,8	22,8	21,5
007 Pegasus	40	30	30,2	26,2	25,0	21,1	17,1	15,9
008 Cobra	50	0	34,7	31,7	-99,0	33,5	30,5	-99,0
009 Pirat	40	30	9,1	5,2	3,9	18,7	14,7	13,4
012 SvingGyngerne	40	30	36,9	32,9	31,6	36,6	32,6	31,3
013 Dragen	40	25	40,6	36,6	34,5	23,5	19,5	17,4
014 Brand Alarm	40	0	25,7	21,7	-99,0	21,8	17,8	-99,0
015 Abekatten	40	30	21,5	17,5	16,3	12,3	8,4	7,1
016 Rio Grande	40	30	22,0	18,0	16,7	10,1	6,1	4,9
018-1 Skytower elevator	-	-	54,8	25,3	25,3	49,9	20,4	20,4
018-2 Skytower spring	-	-	51,6	27,5	27,5	46,9	22,8	22,8
019 Orkanens Øje	40	0	40,3	36,3	-99,0	28,5	24,5	-99,0
020 Tyfonen	80	25	37,1	36,1	31,1	37,3	36,3	31,3
021 Pariserhjul	40	30	38,1	34,1	32,8	18,1	14,2	12,9
022 Græshoppen	40	30	34,1	30,1	28,9	13,2	9,2	7,9
Total			43,4	43,4	40,0	42,2	42,2	39,8

7.4. Lovgrundlag mm.

Miljøbeskyttelsesloven:

- Miljø- og Fødevareministeriets bekendtgørelse nr. 1317 af 19. november 2015 af lov om miljøbeskyttelse.

Planloven:

- Miljøministeriet bekendtgørelse af lov nr. 1351 af 23. november 2015 om planlægning.

VVM-bekendtgørelsen

- Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1184 af 6. november 2014 om vurdering af visse offentlige og private anlægs virkning på miljøet (VVM) i medfør af lov om planlægning.

Godkendelsesbekendtgørelsen:

- Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 1447 af 2. december 2015 om godkendelse af listevirksomhed med senere ændringer.

Godkendelsesvejledningen:

- Miljøstyrelsens vejledning om godkendelse af listevirksomheder af 27. juni 2014 med senere ændringer.

Støjvejledningen:

- Miljøstyrelsens vejledning nr. 5 og 6/1984 om ekstern støj fra virksomheder.
- Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1993 om beregning af ekstern støj fra virksomheder.
- Miljøstyrelsens vejledning nr. 3/1996 om supplement til vejledning om ekstern støj fra virksomheder.

TEKNIK OG MILJØ
Center for Miljø og Energi
Grøndalsvej 1D
8260 Viby J.